

KÜTÜPHANECİLERİ İLGİLENDİREN YAYINLAR :

MATBAACILIK LÜGATİ

Çiğdem MERCANLIGİL

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Meslek Kitapları Serisine bir yenisi daha eklenmiş bulunmaktadır : **Matbaacılık Lügatı**,

28x20 sm. boyutunda olan bu sözlük, **Matbaacılık Bilgileri** adlı bir kitabın birinci cildi olarak yayınlanmıştır. Dz. Lv. Kd. Bnb. ve Deniz Basımevi müdürü **Ahmet Şenyiğit** tarafından hazırlanmıştır. DH 16 M/ E E yardımcı serî kaydını taşımaktadır ve hizmete özeldir.

Kâğıdı birinci hamur olan eser, VI+488 sayfadır. Ciltli olarak fiatı 30 TL. dir. Gen. Kur. Bşk. Deniz Kuvvetleri Komutanlığından, bu kitabın İstanbul Deniz İkmal Grup Amirliği Sevk ve Satış Bürosu - Kasımpaşa İstanbul adresinde satılmakta olduğu öğrenilmiştir:

Ahmet Şenyiğit, eser hakkındaki açıklamasında şunları belirtiyor :

Deniz Kuvvetleri Komutanlığının basımevlerinde çalışan personelin bu konuda faydalanacağı bir eser yoktu. Amerikan ordusundaki meslek eserlerinin ise —standart makine, âlet ve malzeme üzerine oldukları için— Türkçeleştirilmesi faydalı olamayacaktı. Ayrıca, matbaacılık terimleri değişik dillerden dilimize geçtiği gibi, tutunmuş olan Türkçe terimler de bulunmamaktadır. Bu bakımdanda çeviri bir eserin yeterli olamayacağı bir gerçektir...

Açıklamadan anlam olarak aktardığımız bu noktaların ortaya çıkarıldığı eser, Deniz Kuvvetleri dışında da büyük boşluğu dolduracaktır.

Matbaa ve matbaacılıkla yakın ilgileri dolayısıyla kapsamına alınmış pek çok kelime ve terimi ile bu sözlük kütüphanecilerin, gazetecilerin ve bir kütüphaneye sahip aydınların da başvurma kitabı olacak niteliktedir.

Matbaacılık Lügatı, tercüme yoluyla başlıyan kütüphanecilik sözlüklerini ihtiyacımıza uygun milli bir sözlük istikametine yöneltecek kaynak kitapların başında bulunacaktır.

Yazar önsözde «aşlında kelimelerle makina ve malzemelerin klişelerinin basılması birkaç misli fayda temin edebilirdi. Bazı imkânsızlıklar bunu mümkün kılmadı» diyor. Biz de eserin bundan sonraki basımının resimli olmasını şimdiden dileriz.

Sözlüğün kelime kadrosu hakkında bir fikir edinilmesi için, baştan üç harfinin ilk kelimelerini aktarıyoruz. Bunların açıklanmaları 3 satır - I sayfa arasındadır: abone, abonman, açma beyazı, açmak, açma banyosu, addikop, adi yayınlar, adres kitapları, adres basma makinası, aerograf, afiş, afiş yazıları... Bağlama çemberi, bağlama plâkası, bağlama sici mi, bağlamak (forma), bağlamak (sayfa), bağlayıcı, madde, bahis başı, bakır baskısı, bakır baskı tezgâhı... Cam baskısı, cep basımı, cep kitapları, cetvel, cilt, cilt ağzı, cilt atlı, cilt atelyesi, cilt başı, cilt eteği, cilt gövdesi, cilt kapaklık malzemesi, ciltçi boyaları ciltçi kumpası, ciltçi mukavvası, cilt dikiş tezgâhı, cilt kapak başlığı...

KÜTÜPHANECİLİĞİN SORUNLARI

1966 yılının ilk yayınları arasında kütüphanecilikle ilgili bir etüdü de bulunması mesleğimiz için sevindirici olmuştur. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Kürsüsü Doçenti Dr. Osman Ersoy tarafından yazılmış olan bu kitap (74 sayfa, 800 Krş.) Kütüphaneciliğimizin çeşitli sorunları üzerine eğilmekte ve bunların çözümlenme yolları hakkındaki düşünce ve dilekleri ortaya koymaktadır.

Kitabın önsözünde, yazar, şu noktalara değinmektedir :

Kütüphaneler yeterli hizmet görebilmek için, içinde buldukları toplumun sosyal ve kültürel değişmelerine ayak uydurmak zorundadırlar. Eğer kütüphane, bir kuruma bağlı ise, bu kurum içindeki her çeşit değişmelerin, yeniliklerin ve gelişmelerin kolayca izlenmesini desteklemek kütüphanenin amacı olmalıdır.

Kütüphaneciliğin sorunları zamana ve ülkelere göre değişik olmuştur. Böylece bir toplumda kazanılmış kütüphanecilik tecrübelerinden, başka yerlerde ancak belirli bir ölçüde yararlanılabilmektedir.

Ülkemizin de, kütüphanecilik alanında sorunları vardır. Burada günümüzün kütüphanecilik sorunları içinde duracağız. Bu yüzyılın ilk yarısındaki sorunlarımız şimdikilerle aynı değildir, denmektedir.

Yazar, 1966 Türkiye'sinde daha iyi kütüphaneci yetiştirmek için üniversiteye bağlı kütüphanecilik bölümlerinin programında ne gibi değişiklikler yapılması gerektiğinin de bir sorun olabileceğini belirtmektedir.

Yine önsözde, akademik çalışmaların yetersiz kütüphaneler yüzünden aksadığını; yerli ve yabancı literatürde ise, bu konuya deyinen yazıların azlığı sebebiyle bu çalışmanın yayınlandığı belirtilmektedir.

Eser, 4 bölümden meydana gelmiştir: 1 — GİRİŞ: İnceleme ve Araştırmalar, Literatüre Bakış; II — **Kütüphaneciliğimizi Etkileyen Sorunlar**: Kanun ve Yönetmelikler, İşbirliği ve İhtisaslaşma, Türk Kütüphaneciler Derneği; III — **Kütüphanelerimizi Etkileyen Sorunlar**: Kütüphaneci, Koleksiyon, Kütüphane Yapısı, Bütçe, Okuyucu; IV — **Sonuç**: Tesbit edilen sorunların çözümlenmesinde öngörülen dilek ve tavsiyeler...

Kitapta 5 ek vardır. Bunlar, 1. «Millî Bibliyotek» Kurulması ile İlgili Kanun Projesi Hakkında Kütüphaneler Müdürlüğünün Düşünceleri, 2. Yüksek Kütüphane Memurluğuna Dair Kanun'un Gerekçesi, 3. Yüksek Kütüphane Memurluğuna Dair Kanun Tasarısı, 4. Yüksek Bibliyotekçilik Uzmanlığı Hakkında Kanun Tasarısı Gerekçesi, 5. Yüksek Bibliyotekçilik Uzmanlığı Hakkında Kanun Projesi...

Kitapta kütüphaneciliğimizin sorunları ile ilgili kaynakların bir listesinin bulunuşu, eserin hizmet sınırını daha da genişletmiş bulunmaktadır.

Bibliyografya alt notlarda ve ilgili konulara yakın olarak, daha geniş künyelerle verildiği için, kitaptan faydalanma olanaklarını arttırmıştır.

Sayın hocamızın kütüphaneciliğimizin sorunlarını yetki ile ve büyük bir tarafsızlık içinde inceliyen bu değerli eseri, kütüphanecilerimizin olduğu kadar, kütüphaneciliğimiz sorunlarıyla ilgili yurt meseleleri üzerine eğilen kimselerin de faydalanacakları kaynaklardan biri olacaktır.